

56. ZATIRANJE AMERIŠKEGA ŠKRŽATKA - 24.06.2020 12:39 - Zaključeno

Zatiranje ameriškega škržatka s fitofarmaceutskimi sredstvi je poleg odstranjevanja okuženih trt ključni ukrep za preprečevanje širjenja zlate trsne rumenice (FD). V žarišču, kjer so bile najdene okužene trte, obstaja velika verjetnost, da je v resnici okuženih več trt, ki pa še ne kažejo bolezenskih znamenj. Zaradi te nevarnosti je potrebno znižati populacijo prenašalca bolezni ameriškega škržatka na najnižjo možno raven.

Po Pravilniku o ukrepih za preprečevanje širjenja in zatiranja zlate trsne rumenice (Uradni list RS, št. 48/14 in 49/16 in 8/17) je zatiranje ameriškega škržatka **obvezno** za vse imetnike trte:

- v vinogradih za pridelavo grozdja ter na brajdah oziroma ohišnicah na razmejenem območju zlate trsne rumenice, to je v žariščih okužbe in njihovih varovalnih pasovih, **ki obsega tudi celotno območje vinorodnega pod okoliša Šmarje – Virštanj in ožji okoliš Slovenske Konjice** ter
- v matičnih vinogradih, matičnjakih in trsnicah na celotnem območju Slovenije.

V vinogradih za pridelavo grozdja je v **žariščih okužbe in varovalnih pasovih žarišč okužbe obvezno najmanj 1 tretiranje**, ki ga opravimo, ko je **trta povsem odcvetela**.

Na območju vinorodnega pod okoliša Šmarje – Virštanj in ožjega okoliša Slovenske Konjice je vinska trta v povprečju na opazovane lokacije in sorte v fenološki fazi konca cvetenja BBCH 68 - 69 do nastavka plodiča BBCH 71. V vinogradih prevladujejo ličinke L₁ in L₂ razvojnega stadija ameriškega škržatka. Prav tako so v manjšem številu prisotne nimfe L₃ razvojnega stadija. Glede na nadaljevanje toplega vremena, lahko pričakujemo hiter konec cvetenja tudi tistih sort, ki še niso povsem zaključile cvetenja kot tudi hitro napredovanje razvojnih stadijev ameriškega škržatka. **Zato opravite prvo škropljenje proti ličinkam ameriškega škržatka od koncu tega tedna do konca naslednjega tedna. To pomeni od 27. junija do 6. julija. Škropljenje opravite takrat, ko je zaključeno cvetenje vseh sort, ki jih imate v vinogradu.**

Navedeni termin prvega tretiranja velja tudi za pridelavo grozdja v ekološki pridelavi ter za zatiranje ameriškega škržatka v matičnih vinogradih, matičnjakih in trsnicah.

Pri prvem tretiranju dajemo prednost pripravkoma **Mospilan 20 SG** ali **Sivanto prime**. Oba pripravka sta sistemski insekticida z rezidualnim načinom delovanja, ki učinkovito zatirata ameriškega škržatka, a ju lahko uporabimo **samo 1 x v eni rastni dobi**.

Ostala sredstva iz preglednice 1 so učinkovita krajše obdobje (v povprečju le en teden).

Če je za prvo tretiranje uporabljen pripravek **Decis 2,5 EC** ali **Exirel**, ki samo zmanjšuje populacijo ameriškega škržatka, je potrebno opraviti tudi 2. tretiranje v 2. napovedanem roku, razen če je imetnik po prvem tretiranju spremljal ulov odraslih ameriških škržatkov z rumenimi lepljivimi ploščami in so se na eno rumeno lepljivo ploščo ulovili manj kot 4 škržatki na teden.

S pripravkom Decis 2,5 EC se lahko tretira od konca cvetenja trte do takrat, ko jagode dosežejo velikost graha (BBCH 71 do 75) in to največ 1-krat na istem zemljišču v eni rastni dobi v vinogradih za pridelavo grozdja, oziroma 2-krat v matičnih vinogradih, matičnjakih in trsnicah. Ne priporoča se mešanje z alkalnimi pripravki, s pripravki na podlagi žvepla in tiofanata.

Prav tako pripravek **Steward**, katerega uporaba je dovoljena le za ličinke stadijev od L₁ do L₃, le zmanjšuje populacijo ameriškega škržatka in za karantenski ukrep v razmejenih območjih ne zadošča.

V ekološki pridelavi sta dovoljena pripravka na podlagi a.s. piretrin, s katerima je treba opraviti od 2 do 3 škropljenja. Tretjega škropljenja ni potrebno opraviti, če imetnik po drugem škropljenju s spremljanjem ulova z rumenimi lepljivimi ploščami ugotovi, da so bili ulovljeni manj kot 4 odrasli škržatki na rumeno lepljivo ploščo na teden. Priporočljivi razmiki med tretiranjmi so 7-10 dni. V ekološki pridelavi sta dovoljena pripravka na osnovi piretrina **Flora verde** in **Biotip floral**. Navedena pripravka se lahko uporabljata tudi v brajdah in ohišnicah, kjer opravimo vsaj eno škropljenje po končanem cvetenju.

Učinek **sredstev na osnovi piretrina** je boljši z dodatkom ogrščičnega olja v koncentraciji 0,5 %. Rastline temeljito omočimo tudi na spodnji strani listov, kjer se nahajajo škržatki. Tretiramo ob lepem vremenu, po možnosti zvečer oziroma v hladnejših urah dneva.

Oba pripravka imata dovoljenje tudi za zatiranje križastega in pasastega grozdnega sukača.

V matičnih vinogradih, matičnjakih in trsnicah sta povsod po Sloveniji obvezni najmanj dve tretiranj ameriškega škržatka, obenem pa morajo imetniki do sredine septembra spremljati ulov ameriškega škržatka z rumenimi lepljivimi ploščami. Če se po drugem tretiranju na rumene lepljive plošče še ulovijo odrasli škržatki, je treba opraviti tudi tretje tretiranje.

Pri prvem in drugem tretiranju dajemo prva tako prednost pripravkoma **Mospilan 20 SG** ali **Sivanto prime**. Zatiranje lahko opravimo

tudi s pripravkom **Movento SC 100**, s katerim obenem zatiramo tudi trtno uš.

Izven razmejenih območij zatiranje ameriškega škrtatka v vinogradih za pridelavo grozdja ni obvezno, je pa **priporočljivo opraviti vsaj eno škropljenje**, če je ameriški škrtatek v njih navzoč, oz. če je populacija velika. V takih vinogradih je priporočljivo spremljati ulov ameriškega škrtatka z rumenimi lepljivimi ploščami.

Preglednica 1: Registrirana fitofarmacevtska sredstva za zatiranje ameriškega škrtatka in povzetki omejitev njihove uporabe

Pripravek	Aktivna snov	Odmerek/ koncentracija	Število dovoljenih tretiranj/leto	Karenca (št. dni)	Datum veljavnosti
Mospilan 20 SG ¹	acetamiprid	0,375 kg/ha	eno	42	1.5.- 31.8.2020
Sivanto prime	flupiradifuron	0,5 l/ha	eno	14	9.12.2025
Movento SC 100 ²	spirotetramat	0,7 l/ha	dve	14	30.4.2025
Decis 2,5 EC ⁵	deltametrin	0,5 l/ha	eno ³ dve ⁴	14	31.10.2021
Exirel	ciantraniliprol	0,9 l/ha	dve	10	14.9.2027
Steward	indoksakarb	150 g/ha	dve	10	31.12.2020
Flora verde	piretrin	1,6 l/ha	tri	3	13. 8. 2023
Biotip floral	piretrin	1,6 l/ha	tri	3	13. 8. 2023

1 Mospilan 20 SG ima v letu 2020 dovoljenje za nujne primere za zatiranje ameriškega škrtatka v vinogradih za pridelavo vinskega in namiznega grozdja, v matičnih vinogradih, trsnicah in matičnjakih

2 tretiranje samo v matičnih vinogradih, matičnjakih in trsnicah

³ v vinogradih za pridelavo grozdja eno tretiranje – Decis 2,5 EC

⁴ v matičnih vinogradih, matičnjakih in trsnicah dve tretiranji - Decis 2,5 EC

⁵ s pripravkom Decis 2,5 EC in se zaradi zaščite čebel in drugih žuželk oprasevalcev lahko tretira le po cvetenju, v nočnem času dve uri po sončnem zahodu in največ dve uri pred sončnim vzhodom

OPOZORILO: Vsa sredstva, ki jih uporabljamo za zatiranje ameriškega škrtatka, so nevarna za čebele. Zato je pomembno, da opravimo takrat, ko je trta že povsem zaključila cvetenje. Škropljenje opravite v poznih večernih ali zgodnjih jutranjih urah (dve uri po sončnem zahodu do dve uri pred sončnim vzhodom), ko so čebele v panjih in ne letijo. Pred škropljenjem odstranite cvetočo podrast. Vsa fitofarmacevtska sredstva je potrebno uporabljati v skladu z navodili za uporabo in navedbami na etiketi ter upoštevati Pravilnik o pravilni uporabi fitofarmacevtskih sredstev (Uradni list RS, št. 71/14 in 28/18).

Spremljanje odraslih osebkov ameriškega škrtatka z rumenimi lepljivimi ploščami

Svetujemo, da v vinograde v začetku julija izobesite rumene lepljive plošče.

Plošče se obesijo tik pod območjem grozdja na žico ali na trse, po možnosti v senčne dele trsov, kjer se škrtatek najraje zadržuje. V matičnih vinogradih, matičnjakih in trsnicah je spremljanje ameriškega škrtatka obvezno.

- Izobesi se najmanj od 3 do 5 plošč na ha, v primeru večjih parcel se število plošč ustrezno poveča,
- plošče se menjajo na 2 do 3 tedne,
- pregledujejo se na 7 do 10 dni do sredine septembra,
- ulove se redno beleži.

V vinogradih za pridelavo grozdja je spremljanje ameriškega škrtatka zlasti v razmejenem območju smiselno, saj tako ugotovimo, če je bilo prvo tretiranje ameriškega škrtatka uspešno oz. če bo potrebno tretiranje ponoviti oz. opraviati še drugo škropljenje.

I

Populacija ameriškega škrtatka je:

- majhna, če je ulovljenih od 0 do 3 na ploščo na teden;
- srednja, če je ulovljenih od 4 do 15 na ploščo na teden;

- velika, če je ulovljenih 16 in več na ploščo na teden.

Za pomoč pri prepoznavanju ameriškega škrtatka se obrnite na Javno službo zdravstvenega varstva na Inštitutu za hmeljarstvo in pivovarstvo Slovenije v Žalcu (03 71 21 600).

Podrobnejše informacije o zatiranju ameriškega škrtatka in obvladovanju zlate trsne rumenice v letu 2020 so vam na voljo na spletni strani:

https://www.gov.si/assets/organi-v-sestavi/UVHVVR/Zdravje-rastlin/Skodljivi-organizmi-rastlin/Zlata-trsna-rumenica/Navodila-za-zatiranje-ameriskega-skrzatka_2020_1.pdf

Datum objave obvestila: 24.06.2020 12:39

Obvestilo prognostičnega centra: Celjska in Koroška regija/Inštitut za hmeljarstvo in pivovarstvo Slovenije

Objavil/a: Alenka Ferlež-Rus

Pripravila: **Alenka Ferlež-Rus**

[Seznam registriranih FFS](#)

